

Lumina Satelor

Foie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . Lei 40—
Pe o jumătate de an . . . . . „ 20—
Pe un pătrar de an . . . . . „ 10—

== Un număr 1 Leu. ==

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Frații de peste hotare.

Ne-a învrednicit Dumnezeu după o lungă așteptare, și după grele lupte și suferințe să ne vedem strânși toți fiii neamului în casa României-Mari. Nu știm noi prețui îndeajuns bună-tatea asta fără seamăn, căci altfel am avea mai multă dragoste întreolaltă și am arăta mai multă bucurie unii față de alții. Nu ne-am lăsa robiți așa de mult de neînțelegeri.

Noroc că de printre valurile patimilor politice, cari asurzesc fara cu zgomotul lor, se mai ridică din vreme în vreme minți luminate, inimi calde și suflete îngrijorate cari caută binele obștei.

De curând s'a întemeiat la București o societate care de astădată își îndreaptă luarea aminte spre România rămasă înafară de cuprinsul României-Mari. Sunt încă mulți din neamul nostru în Macedonia împărțită acum sub 3 stăpâniri, în Thesalia, Epir, Albania, în Valea Timocului, Banatul de sub Sârbi, Ungaria, Maramurașul dela Cehoslovaci, Ucraina, Istria și America. Ori cât ne-ar durea inima de ei nici odată nu vom ajunge să ne punem toți sub aripile ocrotitoare ale aceleiași mame. Ei vor rămânea răsleți, copii înstrăinați ai neamului.

Dar tocmai de aceea avem mai mare datorie să ne gândim la ei, dacă au rămas să poarte mai departe jugul străinului. Pe durerile lor suntem datori să ducem untul de lemn al mângâierii.

Iată gândul creștinesc și românesc ce stă la temelie societății numită «Graiul Românesc», pe care au înființat-o la București studenții Universitari, ascultătorii celei mai înalte școli românești, împreună cu profesorii lor și cu mulți oameni de inimă, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Primat al țării Miron.

Societatea se va întinde și la noi în fiecare județ, să strângă bani, din care să zidească întâi școli și biserici pe seama lor, în cari să se păstreze graiul românesc și unde sufletul celor răsleți să găsească alinare, întărire, mângâiere și luminare.

Iubite celitor, când «Graiul Românesc» fi-a cere obolul pentru ușurarea sorții fraților înstrăinați, dă-l cu dragă inimă și din belșug pentru ajutorarea lor sufletească. P. Morușca.

„Autonomia Ardealului“.

De mai bine de un an nu mai scăpăm de aceste două vorbe primejdioase. Le-au vârat acum și în gazetele de sărbători, ca să le împrăștie deodată cu sfintele Paști.

Ați văzut din o știre adusă de noi în numărul trecut, că «Patria», n'a avut alte «gânduri de ziua Invierii» decât «Autonomia Ardealului». Asemenea în cel dintâi număr ce-a eșit după Paști al gazetei «Dacia» din București, se spune, că noi avem lipsă de autonomie, măcar pentru câțiva ani.

Noi, cari nu ne ținem deci de nici un partid și nu facem politică, ci ni-zuim numai la luminarea poporului, ne ținem de datorință să vă luminăm și asupra acestor două cuvinte: «Autonomia Ardealului». Ele nu sunt altceva decât răma, cu care a încercat partidul național să prinză în undița treburilor sale dragostea străinilor dela noi. De altă parte ca la adăpostul autonomiei, câțiva să-și poată face treboarele. «Autonomie» ar fi: să nu avem de a face noi cei de aicea cu nimeni din altă parte, adecă la noi nimeni să n'aibă nici un drept să se amestece: nici regele, nici guvernul, nici armata, ci numai ardelenii. Dar noi nu suntem numai Români aici, ci și Unguri, Sași, Jidani, Armeni, Ruteni și Sârbi.

Noi adecă să ne avem aici stăpânirea noastră, să ne punem guvernul nostru, să ne ținem armata ardelenescă, dările să le adunăm și să le cheltuim noi, marfa să ne-o aducă băncile unor anumiți oameni din Ardeal, pământul să ni-l împartă «Banca agrară», pădurile să le taie și să le vândă numai «Forestiera» altă bancă a câtorva ardeleni. Cu alte cuvinte nu vrem să știm că am făcut unirea dela Alba-Iulia, când am spus cu glas tare în fața lumii întregi, că vrem să ne unim pentru vecie cu frații noștri de aceeaș lege, de acelaș sânge, cu aceeaș limbă, cu acelaș port, cu același datine, și că toți la oaltă vrem să facem o țară și un neam.

Dar politicianii noștri, de ce nu spun poporului cum înțeleg această autonomie? Și de ce nu spun, că în Ardeal suntem 6 milioane și jumătate de locuitori, dintre cari națiile străine sunt trei milioane, deci aproape jumătate? De ce nu spun, că aceste nații ne dușmănesc de moarte, chiar și când ni se arată prieteni? De ce nu spun, că îndatăce s'ar face autonom Ardea-

lul, că îndatăce din Carpați am face iarăși graniță despărțitoare de frați, acești dușmani ar da mâna și s'ar face o apă, o tabără împotriva noastră? De ce nu spun, că acești dușmani ai noștri țin mai mult la neamul și la legea lor decât noi? De ce nu spun, că ei sunt mai cumiți și mai învățați decât noi, și că e doar lucru știut, că totdeauna cei cumiți au condus pe cei proști? De ce nu spun, că pe lângă carte au și averi, și dacă s'ar da Ardealului autonomie, simțindu-se ei tari, toate bogățiile Ardealului ar merge în mâna lor? Și pentru ce nu ne spun, că o armată, care ar fi a Ardealului numai din ardeleni, ce apărare ne-ar da în caz de primejdie, când ea ar fi jumătate din străini, și numai jumătate din Români, când ar fi condusă de jumătate ofițerime străină și numai din jumătate românească? Cerați să răspundeți cinstit și drept d-voastră înși-vă ca să vedeți, că avem dreptate chiar și când am cere numai pentru acestea să fim laolaltă cu frații noștri.

Dar sunt și altele. Gândiți-vă la anul 1916, la acea Sf. Mărie Mare. Pentru cine au intrat în războiu cei din vechiul regat și pentru cine au murit 800 de mii?

Dar apoi, în revoluție și la Tisa, de unde am fi scos banii trebuincioși să p'atim slujbasii, armata și câte altele, dacă nu ne trimeteau cei dela București?

Sunt deci așa de răi cei din vechiul regat, cum vreau să-i arate unii din nemulțămiiții dela noi?

Nu zicem, că nu au păcate și cei din vechiul regat, dar nici aceea n'o putem spune, că Ardelenii sunt fără de păcat. Ardelenii care ne credeam cinstiți, ne-am dovedit deatâtea ori având apucături chiar mai rele, decât cei din vechiul regat.

Autonomia nici pe un timp oarecare numai nu e bună, pentru că vremea aceea ar sluji numai străinilor ca să se întărească, iar puterile țării ar slăbi. Pe când, fiind una, acești străini nu cutează să răsufle cum ar vrea, că se tem.

Mai bine să judecăm limpede lucrurile, să încercăm de a ne cunoaște unii pe alții, amestecându-ne, că doar Români suntem toți. Să ne topim sufletele ca să fim numai un suflet. Și din acest suflet românesc, unul și

acelaș pentru întreaga țară, să pornească grija de a ridica în frunte, la cârma țării pe oamenii cinstiți și de omenie. Și pe lângă ei să încercăm și noi toți să fim de omenie. Atunci vom vedea, că e mai bine fără «Autonomia Ardealului», pe care nu po-

porul din Ardeal o cere, ci niște inimi strâmte. Chiar dacă unele bunătăți dela noi, ar merge la București și de acolo ne vin altele în schimb. Și că tot e mai bine să mergă acolo, decât să ia drumul Budapestei și al Palestinei jido-vești.

Serban Brâncoveanu.

RĂVAȘ POLITIC.

După închiderea sfatului țării scrisul gazetelor și luarea aminte a oamenilor s'a îndreptat cu totul spre sfatul dela Genova. În lăuntru țării războiul politicii s'a mai potolit. Totuși oamenii partidelor nu încetează să scoabă vrednicile altora și să laude mereu și să preamărească pe fruntașii și conducătorii partidului din care fac parte. A trebuit să vină dl Iorga cu meșteșugul său de cunoscător și drept judecător al trecutului ca să arate partidului liberal că nu el, ci M. Sa Regele a fost acela care a poruncit să se dea dreptul de vot și pământ țaranului.

Liberalii la rândul lor publică în gazete o scrisoare prin care vor să arate că marile hotărâri dela Alba-Iulia, cari sunt temeiul și fala partidului național, ar fi fost trimise de-a gata mai înainte de dl Brătianu la Arad, așa pecum urmează:

«Pentru organizare și propagandă temeiul este, firește:

Unirea desăvârșită a tuturor sufletelor și a tuturor ținuturilor: toți în jurul Regelui, care ține drapelul simbol al acestei uniri (1).

Libertate și dreptate pentru toți, de orice neam și religie (2).

Desvoltarea larg democratică: reforme electorale (3) și agrare (4); condițiuni de viață pentru muncitorime care să le asigure legitimele lor revendicări (așteptările lor drepte) și parte de folosință în rolul muncii lor (5).

Firește dreptate au și unii și alții. Ziua mare a unirii dela Alba-Iulia n'a făcut-o nici partidul național singur, că doară erau la spate baionete și ajutorul întreg al fraților din vechiul regat. Dar nici aceștia nu au dreptul să ne socotească pe noi ca pe o țară cucerită, pe care poți să o stăpânești cum vrei. Odată ar trebui să știe tot sufletul că unirea s'a făcut prin voința ardelenilor și cu sprijinul celor din țara-mamă. Și de aici să se scoată mai presus de orice învățătura pentru toți, că țara poate sta puternică și înfloritoare numai prin aceeaș voință și înțelegere a tuturor.

Se pare că spre o astfel de înțelegere se îndreaptă împotrivirea de până aci între partidele din Ardeal. Gazetele spun că în cele vre-o 10 locuri unde se vor face ale-

geri parțiale la 27 și 28 Maiu, liberalii nu vor mai pune contra candidați partidului național, ca astfel să se mai îndulcească nișel vrășmășile dintre oameni. Alegerile aceste noi vor fi în jud. Bihor în cercurile: Alesd, Ceica și Tileag, în jud. Arad: Ineu și Arad, în jud. Timiș: Modoș, în jud. Sălaj: Zălau, în jud. Treiscaune: Sf. Gheorghe, în jud. Mureș-Turda: Târgul-Mureșului și în jud. Făgăraș la Zernești.

Și cele 4 alegeri ținute de curând, în cercurile Gherla, Buziaș, Pâncota și Cohalm s'au făcut mai neted, cu mai puține frecări. În cele dintâi 3 cercuri au reușit candidații partidului național, dnii Ghifă Pop, Sever Bocu și G. Groșoreanu, iar la Cohalm ministru liberal Jean T. Florescu.

Nevoia unei apropieri, a unei înțelegeri a arătat-o din nou și cu multă putere dl Iorga la congresul partidului său, acum numit național-tărănist, ținut la Craiova, unde a osândit cu asprime partidul liberal care singur a luat și vrea să țină puterea. El crede de îndreptătit numai un guvern de colaborare, adică unul alcătuit din toate partidele, ori măcar din cele mai tari. Marele învățat al neamului a mai spus că el este gata să lucreze împreună cu ori care partid cinstit, și mai ales cu partidul național din Ardeal.

Partidul național, pentru a scăpa de învinuirea de regionalist, pare hotărât să-și lărgească organizația și dincolo de hotarele ardeleni în legătură cu partidul lui Iorga și cel țărănist.

Sfatul dela Genova.

Acest cel mai mare sfat al popoarelor din vremile noastre s'a strâns cu gândul bun de a găsi leac de tămăduire pentru ranele și răul de care suferă viața economică a tuturor țărilor europene. Pe unele le omoară scumpetea și lipsa de anumite lucruri, ce nu se pot face în lăuntru țării. Pe altele le îngrijorează că oamenii lor n'au de lucru, și că lucrurile ieșite din fabricile lor nu pot fi vândute peste granițele țării și astfel sufer toți, în vreme ce s'ar putea ajuta împrumutat. Se pornise bine și cu bune nădejdi la început sfatul dela Genova.

După o mică tulburare făcută de Ruși se părea că înțelegerea neamurilor a apucat pe drumul bun.

Deodată a căzut ca un trăznet știrea că Rusia și cu Germania (țara nemțască) au încheiat pe delături și fără știrea celorlalți o înțelegere de ajutorare între olaltă. Germania plătește Rusiei pagubele de războiu, dacă ea îi îngăduie folosul unor bogății a țării, apoi se leagă amândouă a trăi în bună frățietate, ținând seamă una de alta, mai întâi decât de oricare altă țară.

Târguiala asta încheiată tocmai acum, când și-au trimis toate țările pe oamenii lor cei mai pricepuți ca să facă, ce vor putea face, toți la olaltă prin bună înțelegere, a tulburat și a supărat adânc toate celelalte țări. Ele au cunoscut îndată că Nemții și Rușii sunt tot cei vechi și se întovărășesc acum ca să-și răzbune asupra altora. Toată lumea a văzut în tovărășia lor, la care n'ar fi întârziat să se alăture și Ungurii și Bulgarii, o nouă primejdie de războiu. Mai ales că târguiala pare a fi și o frăție de arme. Și de aceea puterile din marea înțelegere Anglia, Franția și Italia (aceasta cu gura cam de jumătate) au făcut chemare aspră către Germania ca să strice și să se lapede de înțelegerea deschilinită cu Rușii și să se pună alături cu celelalte puteri, când va fi să se hotărască ținuta față de Rusia. Altfel nu mai pot lua parte la desbaterile din comisii.

Inercarea Rușilor și Nemților a avut darul de a ridica îndată vaza micii înțelegerii în care e România, Jugo-Slavia și Ceho-Slovacia și de care nu-i străină nici Polonia. Au fost chemate îndată la sfatul marilor puteri și aceste țări cari, ca mai mici, trebuiau să stea mai smerite.

În orice rău e și ceva bun. Un bine s'a făcut că țările tulburate de fama înțelegerii ruso-germane și-au strâns rândurile, s'au apropiat acum de a binelea unele de altele, cum nu prea era înainte. Țările mari au început să privească cu ochi mai frățești la cele mai mici, părănd bucurase să le ajute în nevoile și drepturile lor.

Acum se va vedea cum se vor desfășura lucrurile că în ceasurile dintâi era gata să se risipească sfatul, să plece toți dela Genova acasă, fără nădejdea de a mai putea face ceva.

O parte a trimișilor nemți s'ar apleca să găsească o cale de împăciuire, dar altă parte ține morțiș la târgul încheiat cu Rușii. Așa răspunsul lor a fost în doi peri. El n'a mulțămît pe celelalte puteri și acum li-s'a cerut din nou să-și îndrepte greșala. Cum se va limpezi încurcătura asta, care dă multă bătaie de cap, nu o știm încă. Să nădăjduim totuș că aleșii popoarelor europene vor găsi o cale ca să nu se zădărnicească sfatul duns't la Genova.

POISOARA.

Ce poate femeia!

Doi prietini vechi se întâlnesc la mijloc de drum. Unul se întorcea tocmai dela biserică, în zi de sărbătoare. Celalalt, din altă parte a locului, plecase după treburi. Cum — întreabă acest din urmă, — de când te-ai făcut așa bisericos? Te știam altfel când ne-am întors din America. «Cum? — răspunse cel întrebat, — iacă așa m'am făcut credincios prin lucrul unui predicator, care nici odată nu mi-a spus o vorbă despre credință, despre religione și despre biserică. M'am îndreptat prin predica soției mele.

Ea e o ființă cu frica lui Dumnezeu, și fiindcă o iubeam cu adevărat, îi cinsteam inima ei plină de credință, deși eu nu eram la fel. A crescut de copilă în frica Domnului, și a trăit o viață cucernică în datine creștinești. După-ce ne-am căsătorit s'a alipit cu totul de mine, dar n'a încetat să rămână ceea-ce a fost, evlavioasă, silitoare la rugăciune și la cercetarea bisericeii. Nici odată în căsnicia noastră n'am băgat de seamă ca vremea petrecută în rugăciune sau mersul ei la biserică să o fi împedecat dela treburile casei. Toate erau făcute la

timp. De Dumnezeu rar aducea vorba între noi, dar cu atât mai mult îi puteam ceti în ochi ce gândea și ce ar fi vrut să spună.

Pornit din fire cum eram, adeseori dam drumul gurii, de se descărca în sudalme aspre, dar niciodată ea nu se împotriva. O vedeam îngâlbănindu-se, ochii i-se umpleau de lacrimi, dar nu zicea o vorbă.

Niciodată nu mi-a aruncat vorbe grele la vreo faptă rea. Și tu știi năravurile mele. Nu mă înfrunța, dar simțeam eu însumi cu atât mai mult muștrarea privirei sale blânde.

Ea se ruga pentru mine și pentru ai casei. Cum îi strălucea fața ca într'o lumină cerească când își pleca genunchii dimineța și seara înaintea icoanei Maicei Precurate. Și nu lăsa să i treacă nici o zi fără rugăciune. Adeseori îmi venea să mă pun și eu în genunchi, în tăcere, alături de ea, dar nu mă lăsa gândul că sunt bărbat, mi se părea că rugăciunea poate fi un lucru bun pentru femeii și copii, — dar un bărbat?

În Duminică și sărbători, când se întorcea dela biserică, așa învăluită într'un miros de tămâie și de sfințenie, era mai veselă și mai însuflețită ca altă dată. Avea par'că chipul unui înger păzitor în mijlocul casei. Câtă amărăciune îi vor fi pricinuit, prin nepăsarea și răceala mea față de lucrurile credinții și ale religiei. Dar nici odată nu lăsa să se vadă.

Și vezi, așa după 6 ani de astfel de propovăduire m'am schimbat. Văzându o pe ea m'a năpădit și pe mine dorul de a mă apropia de Dumnezeu și de a-l iubi. El ia dat această cuminenie soției mele, i-a însuflat acest duh de pace și de bunătat. El a îmbrăcat-o cu atâtea virtuți cari făceau fericirea vieții mele de toate zilele.

Nu-mi puteam da seama ce se petrece în mine. Dar într'o bună zi când se întorcea dela biserică, văzându o întrând pe ușă, cu un zîmbet ceresc pe buze și cu o căutătură caldă de om fericit, îmi deschisei deodată brațele. Am strâns-o cu putere, ascunzându-mi rușinat privirea, cu capul plecat pe umărul ei, i-am spus mai mult șoptind: vreau de acum să merg și eu cu tine la biserică, vreau să mă spovedesc și eu. Ea mă privi cu ochii în lacrimi. Știam eu că trebuie să vină odată vremea, eu m'am rugat atât de mult pentru tine, — a fost cuvântul ei dragălaș ca nici odată.

Și de atunci totul e altfel în casa noastră. Dar ce să-ți mai spun, vin'o până la mine și vezi cât de fericit trăesc.

Și cei doi prieteni apucară drumul spre casa albă, ce se perdea în verdele primăvăratice al grădinei împrejmuată de pomi în floare.

P. Șeiceanu.

PENTRU SUFLET.

— La Dumineca Mironosițelor. —

Câtă râvnă spre Domnul, câtă alipire nefățarnică au dovedit femeile către Hristos. În vremea chinurilor sale cumplite, când toți se lăpădaseră, și Petru, și ceilalți ucenici se ascunseră, când dela bărbați nu-i venea Domnului decât ocări, batjocuri și loviri crude, pe drumul greu al crucii îl însoțeau numai femeile privind îndurerate de departe.

Ele stau sub cruce, mărturie chinurilor sfâșietoare, ele îl petrec la groapă, când Iosif din Arimateia coboară de pe cruce trupul Domnului și îl așază în mormânt nou. Ele priveau cu jale, cu suflete chinuite de părerea de rău că nu pot nici măcar să ungă cu mireme trupul mortului, după obiceiul din răsărit, căci deodată cu seara se începea sărbătoarea Paștilor jidovești, care oprea orice lucru. Zdrobite de durere, de frică și de neliniște petrec ziua Sâmbetei. Duminecă des de dimineață aleargă la mormânt, și înaintea tuturor Maria Magdalena. Ce inimă, abia a așteptat să se facă ziuă. Femeia păcătoasă pe care a dat-o din nou vieții celei adevărate Mântuitorul, se simțea legată de El mai mult decât oricare alt suflet viu. Ea știa puterea și bunătatea Lui, dragostea Lui iertătoare, de aceea aleargă cea dintâi să-și arate recunoștința. Nu vrea să știe de opreliștea legii jidovești care osânda pe celce se atingea de mort. Nu-i pasă de disprețul oamenilor, nu cunoaște decât datoria de a da cinste trupului Domnului. Și gășind peatra răsturnată de pe ușa mormântului și pe inger spuindu-i că a înviat Domnul, ea aleargă să spună lui Petru și celorlalți că s'a sculat. Ea se face cea dintâi vestitoare a învierii. Nu știa ce s'a petrecut. În inima ei se amesteca frica cu desnădejdea că nu va mai vedea nici mort pe cel atât de iubit.

Celelalte femei cu cari veni-se, văzând mormântul gol au plecat și nu erau acolo pe când sosi Petru și Ioan și în urma lor Maria Magdalena. Când se incredințară de minunea învierii plecară și ucenicii, dar femeia, Maria, rămase locului. Ea nu vrea să plece, nu vrea să se despartă, aici știa că a fost Domnul pe care îl căuta, aiurea unde l-ar mai găsi? Nemângăiată, zdrobită de desnădejde, de părere de rău ședea ghemuită cu fața în palme. Apoi plânge, caută împrejur.

Dar Domnul nu lasă fără mângâiere

pe ceice îl caută din toată inima. El se arată și Mariei, și mai întâi ei. Iată răsplata credinței și alipirii de Domnul. Ei mai întâi! Mare, dumnezeiască alegere față de toți câți i-au fost aproape în viață și i-au fost credincioși. Ea se învrednicește de aceasta cea mai mare cinste. Și inima ei trăsare, sufletul ei e covârșit când după glasul care o cheamă pe nume «Marie» recunoaște pe Domnul. Pătrunsă în tot trupul de fiorii bucuriei cade cu fața la pământ, închinându-se Lui.

De acum ea nu mai e numai femeia mântuită din perzare și dată vieții celei adevărate, de acum ea se face cel dintâi apostol al învierii. «Am văzut pe Domnul»... și mi-au zis: «mergi la frații mei și le spune lor»... Aceasta e solia cu care umple Ierusalimul și întărește și mișcă pe ucenici.

Ca și Mironosițele în dimineața Duminecii multe alte femei au stat în slujba lui Hristos în vremea petrecerii Sale pe pământ. Multe au slujit Domnului alături de apostoli. Câte suflete de femei nu împodobesc cerul senin al bisericii creștinești până în zilele noastre, ca purtătoare de lumina lui Hristos printre oameni.

Da, femeia prin inima ei mai simțitoare, prin dragostea ei mai caldă, prin graiul ei mai dulce, prin întreagă firea și ființa ei este mai aproape de Hristos, de legea lui, de viața pe care a rânduit-o pe seama oamenilor.

Dacă bărbații, așa cum sunt mai reci, mai ursuzi, mai asprii, mai mult călăuziți de minte, întorc uneori spatele Domnului, rămân femeile cu inima lor, mai caldă, cu simțimentele lor mai dulci să-i ducă mai departe apostolia în familie, în societate, în biserică, în școală. Femeia mai credincioasă, mai iubitoare, cu mai multă râvnă spre Domnul, este întâi chemată să facă apostolia dragostei creștinești înfruntând împotrivirile, demolind pornirile, îmbunând orice răutate, umplând sufletele de lumină, de căldură și de pace, revărsând milă și bunătate în jur de sine. Dacă trebuie, fie prin lacrimi, prin rugăciune, prin jertfa de sine, numai să ajute lucrul Domnului între oameni.

Învățați-vă femei creștine dela mironosițe, ca și voi să fiți cele dintâi cari întimpinați pe Domnul ca să-L puteți vesti și altora.

P. Terenție.

Apostolia dragostei.

— Prin Reuniunea de femei. —

Câte lipsuri și neajunsuri trupești și sufletești bântuesc viața satelor noastre. Și cât de mult ne lipsesc doctori cari să caute ușurarea lor, nepregetând nimic.

Nouă ni se pare că pricina cea mare a relelor ce ne bântue mai nainte de toate e lipsa dragostei dintre oameni, lipsa milei de suferințele lor.

Ia te uită câtă spuză de copii cresc fără să aibă o bună povățuire pentru viață. Mamele lor nu răzbesc să le câștige cu două mâni hrana de toate zilele, necum să mai poată priveghea creșterea lor. Și câți nu cresc fără nici un căpătâi, cari apoi sunt o pacoste pe sat. Ceva ar trebui să facem pentru acești copii măcar, ca nu cumva năravurile rele de acum în loc să scadă, să sporească și mai mult.

Adevărat că ori câtă inimă ai avea e greu să încerci unul singur a îndrepta copii unui sat, singur nu prea poți face mult. Dar uite, ne-am putea întovărăși, am

putea pune umăr la umăr. Mă gândesc întâi la femei. Ele sunt mai simțitoare, mai bune de inimă, mai miloase, mai gata de faptă dragostei. Câte nu s'ar putea face prin lucrarea cuminte a unei *reuniuni de femei*, în care se strâng soțiile bune și mamele adevărate ca să chibzuiască împreună un plan de îndreptare și ajutorare și pentru neajunsurile altora.

Copiii fără părinți n'au casă n'au masă dar fac parte din viitorul neamului. O față scăpătată din nepricepere, ori înșelată de un nemernic, cade tot mai adânc în ticăloșie, dacă nimeni nu-i întinde o mână de ajutor ca să o ridice. Este și ea un suflet ce ar putea fi mântuit. În casa săracului nu intră nimeni să vadă cum își chinuie zilele. Iar fără ai vedea acasă la ei, și pe toți, nici darurile de milă, ce obicinuim să strângem uneori pentru săraci, nu se împart după dreptate. Dar nu-i vorba numai de coaja de pâine și de petecul de haină. Sunt dureri mai mari decât foamea și frigul, sunt dureri sufletești cari sbeară mai tare după milă duhovnicească. Și o poți duce așa de ușor în casa omului, cu un cuvânt de

mângâiere, de sfat, de întărire și îndreptare. Sărăcia și neputința trupească se ține de mână cu cea sufletească. Unde nu-i pâine e și întunerec grozav în suflete. Ne-am gândit noi să ducem acolo lumina dragostei noastre creștinești? Stat-am la căpătâiul unui bolnav sărac și părăsit mângându-l, întărindu-l și ajutându-l să-și poată cumpăra leacul fără de care nu se poate tămădui?

Orânduită cuminte o *reuniune de femei* ar putea fi o putere mai mare chiar decât predica din biserică, pentru a pune capăt și a stârpi pe încetul căsniciile nelegiuite. Nicăiri ca într-o reuniune de femei nu s'ar putea combate prin sfat și ajutorare împrumutată neînțelegerile și traiul rău dintre soți. Ce nu poate o femeie care își iubește bărbatul, când ea se știe și stăpâni. De aceea zice Pavel Apostolul: «Femeia credincioasă sfințește pe bărbat».

La întrunirile unei astfel de reuniuni se poate revărsa lumină binefăcătoare asupra datoriiilor de mamă, asupra măestriei de a crește și îngriji pe copii fragezi, de a îndruma viața tineretului, știut fiind că mama are putere de înrăurire neasemănat mai mare asupra sufletului copiilor decât tata.

Nicăiri ca în sânul unei reuniuni nu se poate deschide lupta împotriva năravurilor ușoare ale femeilor și fetelor. Aici se poate zice răului pe nume împotriva atâtor păcate tainuite, cari sunt o primejdie pentru viața și sănătatea poporului nostru.

Mai mult decât atât. Sfatul femeilor cuminți va găsi chiar meșteșugul de îmbănzire a năravurilor bărbătești însălbătăcite în vremea războiului. Simțurile lor s'au tocit, inimile s'au împetrit, sunt mai aprinși la ceartă și mai arțăgoși la vrajbă. Cine să toarne unt de lemnul și pe aceste rane dacă nu femeia?

Vedeți apoi bisericile noastre lipsite de podoabă, cimitirele neîngrijite, mormintele uitate, lipsa de curățenie a ulițelor și câte alte nu strigă după mâna iscusită a femeii. Dar nimeni nu face începutul. Strângeți-vă împreună ca mironosițele și mânecați, porniți din vreme. Și râvnă spre atâtea lucruri bune nu va rămânea nerăsplătită.

Binele tuturor strigă cu putere după o îndreptare. Ea trebuie să vină. Odată trebuie să ne punem împotriva răului. Cu cât mai curând cu atât mai bine.

P. Crăiveanu.

Gospodărie.

Aprilie pentru stupari.

Aprilie e luna primă, în care puietul se desvoaltă în mare. Acum câmpul înfloreste și înfloresc și pomii roditori. Grija noastră de căpetenie va fi ca puietul să nu fie stânjenit în desvoltare. Nu umblăm la stupi fără rost și nici învelitorile ce a ținut căldură pe iarnă nu le scoatem, căci zilele sunt încă schimbăcioase.

Să fie din belșug miere și apă. Mierea dacă se isprăvește nutrim stupii cu miere sau în lipsa acesteia cu zahăr topit în apă (1 kgr. zahăr la 1 kgr. apă). Mierea sau zahărul îl dăm seara în măsură mare (1/2 kgr.) și dimineața, ca să nu stărnim furtișagul. Ce ar mai rămânea nefolosit de albine scoatem. Peste nutremânt punem în vas bucățele de paie, trestie sau faguri, ca să nu se cufunde și să se încece albinele. Apă le dăm dinaintea stupinei în adăptoare, peste care plutește o scândură cu găuri dese sau înăuntru în stupi, în sponghe.

Stupii slabi nu-i mai împreunăm, căci dacă au matcă bună, cătră finea lunii îi ajutam cu puiet căpăcit și cu albine tinere. S'avem grije să nu dăm odată cu puietul și matca. Dăm odată o ramă, apoi peste câteva zile alta. Când le dăm ajutorul în albine, le măturăm înapoia geamului și lă-

săm o deschizătură prin care să se sire-coare numai câte o si gură albină, ca să nu se bată. Stupii pe cari îi împreună și potrivim schimbându-le locul coșnițelor.

În jumătatea a II-a a lui Aprilie putem începe hrănirea măestrită (speculativă), pe care o facem cu miere sau zahăr amestecate cu apă. La început măsura va fi de două părți miere și o parte apă, apoi scădem mierea până la $\frac{1}{3}$ parte. Nutrim tot a doua seară dând stupilor câte un decilitru de hrană. Pe calea aceasta albinele în stupi se vor înmulți foarte repede. Nutrirea măestrită odată începută se va continua fără întrerupere până când se va găsi miere în flori din belșug. Atunci vom lăsa stupii să roiască sau să ne adune miere. Să luăm sama însă ca să nu stărnim prin nutrirea măestrită furtişagul. Dacă stupii au miere multă nutrirea măestrită se face descăpăcind pe rând fagurii pe partea de lângă cuib.

Cătră finea lunii dacă stupii s'au îmbogățit cu albine așa de tare, că toți fagurii sunt acoperiți de lucrătoare, lărgim cuibul, adăugând faguri goli sau, în lipsa acestora, faguri măestriți. Pe aceștia îi așezăm între două rame pline cu puieț.

Să fim tof cu grije, ca să nu se prea extindă puiețelul, căci pot încă veni zile friguroase, cari să siliască lucrătoarele să se strângă ghem, lăsând puiețelul descoperit și expus răcirii. În astfel de zile se poate întâmpla, dacă n'avem grijă, să ne moară stupii și de foame, deși în flori este miere (nectar) destul.

Se pot crește în această lună și matce de rezervă, deși timpul pentru acestea e în Maiu.

Moliile se înmulțesc grozav în această lună. Vom curăți fundul coșnițelor, iar fagurii de rezervă îi afumăm cu pucioasă. După afumare fagurii să stea în aer liber câtva timp ca să iasă fumul și mirosul de pucioasă, care-i stricăcios albinelor.

Pr. Al. Popa.

Știrile săptămânei.

Liga națiunilor își ține și ea ședințele în aceiași vreme cu sfatul dela Genova. Ungurii fac mari strădanii să arate lumii, că frații lor din țările la cari sa adaus câte o bucată din fosta Ungarie sunt nedreptățiți, apăsați, schingiuiți. Noroc că oamenii luminați nu mai pot da crezare la cele peste 30 de pâri ce au înaintat Ungurii la Liga Națiunilor dela 24 Noemvrie 1920 încoace. Dar totuș trebuie să fim și noi cu grije arătând celorce au să judece, că toate nelegiuirile ce ni se pun în cărcă sunt numai minciuni făcute cu gândul de a întoarce vremile înapoi.

O carte de albinărit. Părintele *Alexandru Popa* din Lisa, un stupar meșter mare cum vedeți și din sfaturile ce le dă prin gazeta noastră, a scris de curând o carte despre albinărit. Părintele Popa este un bun pricepător al stupăritului și tocmai de aceea îl încredințase și ministerul instrucțiunii să țină un curs pentru preoți și învățători în vara anului trecut. Și l-a și ținut cu rezultate foarte bune. Acum își pune într-o carte toată știința despre viața albinelor. Că în adevăr cartea sa e de mare preț se vede și de acolo, că Societatea «Cartea Românească» i-a dat scriitorului premiu (cinste) de 4000 Lei și îi tipărește și cartea.

Ceice vreți să aveți un tovarăș și bun sfătuitor în albinărit scrieți Părintelui *A. Popa în Lisa jud. Făgăraș* să vă trimeată câte o carte, de îndată ce iasă de sub tipar.

Sănătatea principesei Elisabeta merge spre bine. Regina noastră împreună cu prințul Carol și Nicolae și principesa Ileana au plecat din Atena la București, trecând prin Belgrad, unde se vor opri să viziteze pe regele Alexandru.

DI Take Ionescu în umbrelul său la Roma s'a îmbolnăvit greu și zace mai de 4 săptămâni. După știrile gazetelor starea sănătății lui merge acum spre mai bine.

Cinste la nunta principesei Mărioara cu regele Alexandru a hotărât să dea și orașul Iași, anume: mese, scaune, canapele, țesături, covoare, toate în stil românesc pentru a se găti cu ele camera (odaia) românească din palatul regelui dela Belgrad.

Se împarte pământul? Am spus-o și noi de câteva ori că da, se împarte. Asta e lege și o poruncă a vremii; nu mai poate fi putere, care să mai opăciască înfăptuirea ei.

Cu toate astea, la guvernul țării au venit știri din multe părți ale Ardealului, că pe sate unii proprietari de moșii, cari cad sub împărțire, au lăsat minciuna că moșia nu se mai împarte și-i îndeamnă să și cumpere fiecare pământ cât mai îngrabă dela ei. Acești nemernici înșelători vreau să vă ia banii, pentru cari apoi trebuie să vă legiuți cu anii, ca să vi-i mai scoateți și moșia tot să nu o primiți.

Fiiți cu ochii în patru, că Doamne mulți dușmani avem în jurul nostru, chiar și dintre cei de un sânge cu noi!

O fată la recrutare. S'a întâmplat și asta din greșala primăriei din Buhuși. Ea a fost pusă pe listă între feciori și fiindcă nu s'a înfățișat, comisia a recrutat-o în lipsă. Rămâne acum să se vadă dacă o vor scăpa-o ori vor lăsa-o în rândurile oștirii ceice au făcut-o ficior.

Cum fac sălbaticii judecata. Insula Șumata e locuită de un popor sălbatic cu numele: *Bataci*, care încă nu știu carte și n'au legi scrise. Dacă cineva păcătuiește greu împotriva țării și nației sale, după datinele strămoșești, e judecat la moarte, așa că trebuie să fie fript întreg ori fierț în bucăți mari cu orez, și dat tuturor să-l mănânce. Judecata o face întreg poporul, dar căpetenia lor are dreptul să-l ierte; nu e slobod nimănui însă să-l chinuiască pe un astfel de osândit la moarte.

Dacă ar fi și la noi mai mare frica de pedeapsă poate n'ar fi atâta ceartă și batjocură pe țară și popor.

Ungurii nu vreau să fie pacea. Mai zilele trecute Ungurii ar fi trebuit să trimită câteva sute de mii de capete de vite în țara noastră, dupăcum s'au legat prin iscălirea păcii, ca despăgubire pentru jaful ce l-au făcut cu Nemții în Țara Românească. Dar guvernul lor zbiară, că nu dă nici o vită, pentrucă Românii *le vând* altor țări de unde primesc prețuri mari, cum au făcut și cu vitele primite dela Nemți, pe cari le-au vândut în Elveția, când au fost vitele mai scumpe. Ci-că nu vreau să facă Românii câștig pe spatele lor.

Bine, bine, dar ei uită că acele vite au fost furate din Țara Românească și că nu sunt ale lor. Iar noi cu ce e al nostru facem ce vrem! Să nu fie supărați de asta!

Tiparul tipografiei arhidiecezane în Sibiu.

Încă una. Grozii și baronii, nemeșii unguri, cari au fost siliți prin legea agrară din Ardeal să-și ia rămas bun pe vecie dela întinsele lor moșii, au făcut acum la Budapesta o societate cu numele «Loja vitejilor», cu gândul să ajute pe ceice s'au purtat vitejește în războiu, dându-le bani și pământ. Dar fiindcă pământul, zic ei, e în Ardeal, îi îndeamnă la războiu ca să-l ia cu arma dela «iobagii lor». — Sărmanii oamenii!

Băi mari de cărbuni s'au descoperit în zilele trecute în Ardeal *la Huedin*. S'a și început scoaterea lor din pământ.

Dumnezeu ne dă destule bogății — iar noi ne certăm pentru prădarea lor!

La Monastir în Sârbia s'a întâmplat o grozavă explozie. 400 vagoane de muniție, așezată în jurul orașului, a fost zvârlită în aer. În nenorocirea asta groznică sunt peste 2000 de oameni morți, nenumărați răniți și peste 35.000 de locuitori au trebuit să-și părăsească casele stricate.

Câtă putere are un ou? Oamenii noștri cred tare în varză. Eu nu zic, că nu e bună, cu nițică carne lângă ea. Dar varza goală numai nu prea dă putere. De aceea vă spun, că un ou mic de găină are mai multă hrană decât trei căpățâni de varză, fie albă, fie acră, și-ți dă atâta putere cât îți dă un sfert de chilogram de carne, decât doar că nu te umflă ca varza ori carnea. Și fiindcă se mistue ușor, dând hrană și putere, i se dă omului slab și bolnav să mănânce ouă, ori mâncări gătite cu ouă multe.

Ungurii cer despăgubire dela noi ca și Rușii. Ar vrea câteva miliarde de franci zicând, că noi n'am purtat războiu, când am trecut Tisa; cu alte cuvinte am fost niște hoți, noi cari le-am făcut bine scăpându-i de nebunia bolșevicilor?

Trimisul nostru dela Genova a trebuit să plece la Paris ca să ceară dreptate pentru țara noastră.

Sticlă, ce nu se mai sparge a iscodit un sticlar din Ceho-Slovenia. Se spune, că sticla lui se îndoale ca nuiaua de răchită, și că dacă o lovești se încovoale, dar nu se sparge; iar dacă faci globuri din ea, și le trănțești, sar ca mingea (cotca) și nici că i pasă.

De ar ajunge mai întele și pe la fereștile noastre!

Tabloul de improprietărire pentru orașul Sibiu, care cuprinde pe sătenii localnici cu drept de a fi improprietariți, va fi pus spre vedere publică la primăria orașenească, unde se poate vedea dela 25 Aprilie până la 9 Maiu 1922 în orele de oficiu. Sătenii nemulțumiți cu înscrierea făcută în tabloul de improprietărire pot înainta în același termen plângeri scrise și adresate primăriei, care le va înainta comisiei de ocol pentru improprietărire.

Primăria orașului.

Inspectoratul Gen. al Sănătății și al Ocrotirei soc. a dat poruncă că nimeni nu poate face negoț cu lapte, unt, brânză a. m., dacă nu are în găduire dată de serviciul veterinar al județului sau orașului. Vânzătorilor de lapte li se va da un permis, pe care omul îl va avea totdeauna la el spre al putea arăta dacă i se cere. Cine nu are dreptăți se va opri de a face comerț și laptele i se va lua cu puterea.

Se caută

pentru **curtea mitropolitană din Sibiu**, un om de serviciu, căsătorit, care să se priceapă la purtarea gospodăriei și la cultivarea zarzavatului (legumilor). Pe lângă locuință, luminat și încălzit, va primi leafa după învoială.

Ceice dorese a primi acest serviciu, să facă întrebare la **curtea mitropolitană din Sibiu**.